

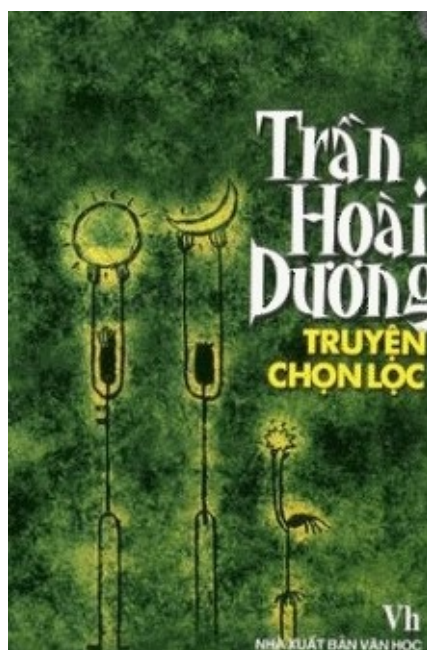

Trần Hoài Dương

**TRUYỆN
CHỌN LỌC**

Vh

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

Cuộc Phiêu Lưu Của Những Con Chữ

Tựa sách: **Cuộc phiêu lưu của những con chữ**

Tác giả: **Trần Hoài Dương**

Thể loại: **Sách thiếu nhi**

Giới thiệu

Đọc văn Trần Hoài Dương, dù đã bước vào tuổi năm mươi tư, tôi ngỡ mình trẻ lại tuổi ấu thơ. Tôi vẫn thấy rưng rưng cảm giác trẻ thơ những ngày đến trường, học hành, vui chơi cùng bè bạn, những lúc đắm mình trong trò chơi của trẻ con vùng quê nghèo Ninh Giang, Hải Dương, lâng lâng cảm giác trên lưng trâu ngắm cò bay, mây bay, nghe tiếng sáo diều. Lòng người trỗi lên bao ước mơ, khát vọng khi dõi theo những cánh buồm nâu trôi trên dòng sông Lê (nhánh của sông Luộc)...Hoài Dương viết câu văn ngắn gọn, dễ hiểu, cuốn hút tuổi thơ. Hiện nay, thiếu gì người viết câu văn dây cà ra dây muống, dài lê thê bảy tám dòng! Văn Trần Hoài Dương không ồn ã mà sâu lắng, giúp ta nghe được cả tiếng tí tách của chồi non mùa xuân, hướng tâm hồn ta tới bến bờ của yêu thương, trân trọng, tin cậy, những ước ao đầy tính lãng mạn và vẻ đẹp thân thiện. Chẳng thế mà nhà văn Tô Hoài bảo rằng trang văn hay không có tuổi! Văn Trần Hoài Dương không có tuổi!

1. Nhân Vật Chính Tự Giới Thiệu

Tôi là một con chữ chì ở nhà in. Tên tôi là A. Từ lâu tôi đã nổi tiếng, hễ nhắc đến tên, ai cũng biết. Khi vui sướng quá, người ta thường reo tên tôi trước tiên: "A-a-a!". Khi ngạc nhiên, sửng sốt, người ta cũng kêu lên: "A!". Khi đau đớn không chịu nổi, người ta cũng gọi tên tôi, mong tìm một người bạn che chở: "A-a-á!". Hàng năm, cứ đến ngày khai trường, hàng triệu trẻ em ở khắp nơi bao giờ cũng phải làm quen với tôi trước tiên. Tôi đứng đầu bảng chữ cái nước ta. Trong bảng chữ cái của nhiều nước trên thế giới, tôi cũng là chữ được người ta trân trọng xếp ở hàng đầu... Còn nhiều ví dụ tương tự, không thể kể hết được.

2. Cung Điện Ánh Sáng Và Cuốn Sách Ước

Một hôm, có câu chuyện tình cờ nhưng thật thú vị. Cô thợ xếp chữ để quên quyển sách giáo khoa bên hộp chữ chúng tôi. Sự việc ngẫu nhiên ấy không ngờ lại mở đầu cho hàng loạt những thay đổi lớn trong đời tôi. Cô Sách Giáo Khoa vốn là một người hiểu biết. Cô kể cho chúng tôi nghe về một xứ sở kỳ lạ. Ở đấy mọi người sống rất sung sướng, và điều làm chúng tôi mê nhất là có Cung điện ánh Sáng, nơi dành riêng cho trẻ em ngày ngày đến vui chơi. Trong cung điện, có đủ các phòng dạy nhạc, dạy múa hát, phòng dạy vẽ dạy nặn tượng, phòng chơi bóng bàn, phòng nghe kể chuyện cổ tích; có bãi chơi bóng chuyền, bóng rổ; có bể bơi, có đài thiên văn với những ống kính viễn vọng quan sát bầu trời... Đặc biệt, ở đấy có một thư viện rất lớn, đủ các loại sách quý. Đối với các bạn, đó chỉ là những quyển sách, nhưng đối với họ nhà chữ chúng tôi thì đó là những tòa lâu đài thật sự. Từ thời xa xưa, khi tổ tiên loài chữ chúng tôi còn phải sống trên những tấm da cừu, những thanh tre, các cụ đã từng mơ ước sau này con cháu được ở trong những tòa lâu đài đồ sộ - đó là những cuốn sách giấy tốt, bìa bằng da thuộc màu nâu bóng, gáy in chữ mạ vàng...

Khi cô Sách Giáo Khoa nói đến những cuốn sách như thế, cả hộp chữ chúng tôi xôn xao hẳn lên, tất cả reo nháy mừng rỡ. Chúng nó tranh nhau hỏi hết câu này đến câu khác làm cho cô không còn biết trả lời thế nào. Tôi và mấy thằng bạn quay ra bàn riêng với nhau. Không biết trong cung điện ấy có cuốn sách ước không? Đã nhiều lần chúng tôi nghe nói về cuốn sách lạ ấy. Nó chỉ nhỏ bằng một bao diêm, nhưng những trang sách đều làm bằng một chất gì đó sáng lóng lánh và thơm ngào ngạt. (Nghe đâu nó được chế biến từ những cánh hoa của một vụn loài hoa thơm trên trái đất). Cuốn sách được giấu trong một bông sen bằng vàng. Khi muốn ước, chỉ cần nói: "Sách ơi, mở ra! ước gì được..." là bông sen từ từ nở, một ánh sáng kỳ ảo, một làn hương lạ lùng bắt đầu tỏa ra và cuốn sách lấp lánh hiện trước mắt cho mình tha hồ ước, muốn gì được nấy. Chẳng hạn nói: "ước gì tôi biến thành một con chữ đúc bằng vàng, còn bạn bè tôi mãi mãi chỉ là những con chữ chì". Thế là trong nháy mắt, tôi bỗng sáng lóng lánh như ngôi sao mai, còn tụi bạn tôi thì khóc dờ mếu dờ vì cho đến hết đời chúng cũng chỉ là những con chữ chì đen xỉn.

Đấy, cuốn sách ước là như thế. Liệu trong cung điện ánh Sáng có không? Đứa bảo không, đứa bảo có. Riêng tôi, tôi tin có quá đi ấy chứ! Đã là một cung điện tuyệt vời như thế thì cuốn sách ước nào có thất thoát gì?

Chúng tôi tranh nhau hỏi cô Sách Giáo Khoa, đứa nào cũng muốn phần đúng thuộc về mình. Cô Sách Giáo Khoa đang nhú lông mày, cố lắng nghe câu chúng tôi hỏi, chưa rõ đầu cua tai nheo ra sao, thì cô thợ xếp chữ đã chạy vào, reo lên sung sướng: "Đây rồi! Cuốn sách đây rồi! Thế mà tìm cuống lên, khắp nơi không thấy!" Cô Sách Giáo Khoa ra đi đột ngột, làm bao nhiêu câu hỏi không được ai trả

lời. Bọn chúng tôi càng tranh cãi hăng hơn. Từ hôm ấy, cung điện ánh Sáng với cuốn Sách ước luôn luôn ám ảnh tôi.

3. Tôi Cảm Thấy Không Ai Hiểu Nỗi Mình - Người Ta Đánh Giá Không Đúng Vai Trò, Vị Trí Của Tôi - Ý Nghĩ Làm Một Cuộc Phiêu Lưu Đã Nảy Sinh Như Thế Nào?

Tôi quyết định ra đi. Sống quanh quẩn ở nhà mãi, chán lắm. Khổ nhất là bị gò bó, lúc nào cũng phải sống trong một trật tự, mất hết thoải mái. Bạn bè chẳng ai hiểu tôi. Họ không đánh giá hết vai trò quan trọng loại A của tôi. Chữ A thì bao giờ cũng phải được ưu tiên đứng ở hàng đầu. Họ không hiểu điều đơn giản ấy, nhiều lúc cứ nhét tôi vào giữa, thậm chí vào cuối hàng chữ. Đã thế, cô thợ xếp chữ lại đứng về phe họ, hễ tôi vừa trôi lên đứng hàng đầu, là cô lại gặp tôi, nhét trở lại chỗ cũ. Ức không chịu được. Phải bỏ đi thôi! Tôi sẽ tìm bằng được cung điện ánh Sáng và cuốn Sách ước. Tôi sẽ ước sao được sống một mình, muốn làm gì, muốn ở đâu là tùy theo ý mình. Tôi sẽ bí mật lên đi. Tìm được cung điện ánh Sáng và cuốn Sách ước rồi, tôi sẽ mời các nhà báo đến họp để công bố kết quả cuộc thám hiểm. Tôi sẽ kể lại thật tỉ mỉ quá trình đầy gian khổ để đi tìm cung điện. Tôi cũng sẽ cho mọi người xem tất cả tranh ảnh, tài liệu nói về cung điện. Duy chỉ có cuốn Sách ước là tôi sẽ giấu kín. Bí mật! Phải tuyệt đối bí mật! Cuốn sách đó là thuộc quyền sở hữu của riêng tôi. Nhưng như thế liệu có giảm bớt tiếng tăm không nhỉ? Không, chỉ riêng việc tìm ra cuốn sách ánh Sáng cũng đã nổi tiếng lắm rồi. Các báo sẽ ra những số đặc biệt nói về cuộc phiêu lưu của tôi. Người ta sẽ ca ngợi tôi hết lời. Nào là: "Một thành tích kỳ diệu: Ông A một mình tìm ra cung điện ánh Sáng". Nào là "Một mình ông A đã lập được chiến công lừng lẫy!". Một mình! Một mình! Cái gì cũng một mình tôi, thật thú vị! Và càng thú vị hơn nữa là riêng mình tôi chiếm được cuốn Sách ước!

Càng nghĩ, lòng tôi càng náo nức hẳn lên. Viễn cảnh tươi sáng làm tôi ngây ngất. Không tài nào giữ được ý định thâm kín một mình, tôi buộc phải nói bung ra cho lũ bạn đều biết. Không phải vì tính tôi thích khoe, mà vì những ý nghĩ sôi sục quá làm người tôi nóng rùng rục, nếu không giải thoát chúng ra thì cái bụng chì của tôi đến chảy ra thành nước mất. Nghe tôi nói xong, khắp hộp chữ lại được một phen náo nhiệt. Lúc ấy tôi mới giật mình sức nghĩ đến nguy cơ, nếu không nhanh chân sẽ bị những đứa khác tranh đi mất. Nên thừa lúc mọi người còn đang nhốn nháo, "toách" một cái, tôi phóng đi.

Đã tự nhủ lần này rút kinh nghiệm không "bô lô ba la" nữa, phải tuyệt đối bí mật, nhưng không hiểu sao tôi không thể tự chủ được. Không biết sau này, khi đã tìm ra cung điện ánh Sáng, tôi sẽ được mọi người hoan hô nhiệt liệt thế nào, chứ bây giờ mới chỉ hé ra cái ý định ấy tôi cũng đã cảm thấy mình được mọi người ngưỡng mộ lắm rồi. Tôi đã qua một số nơi có anh em nhà chữ sinh sống, như qua lớp học, qua bưu điện, qua thư viện... đâu đâu người ta cũng hồ hởi đón tiếp tôi, chăm chú nghe tôi nói. Thấy mọi người nhiệt tình đối với mình, tôi càng thêm hứng khởi, quyết định thôi không la cà đây đó nhiều nữa, phải gấp rút đi ngay đi đêm, mong sao mau tới đích.

4. Những Chuyện Kỳ Lạ Trong Viện Bảo Tàng - Va Vấp Đầu Tiên - Lời Khuyên Của Một Bác Chữ Giàu Kinh Nghiệm

Cuộc phiêu lưu đã bước sang ngày thứ ba. Đi đã nhiều nơi, nhưng tôi chưa tìm ra mảy may dấu vết của cung điện ánh Sáng. Đã bắt đầu nản, thì may sao, vừa đến chỗ con đường ngoặt, tôi bỗng sững sờ vì một cảnh tượng kỳ vĩ hiện ra trước mắt: một tòa lâu đài màu hồng nhạt như đọng ráng chiều, che lấp cả một phương trời. "Cung điện ánh Sáng đây rồi!" - Tôi thầm reo lên với tất cả sự ngưỡng mộ chân thành. Tôi chạy ủa qua đường, nhằm phía cổng chính mà lao tới. Chiếc cổng sắt cao lớn đứng uy nghi sừng sững, làm cho tim tôi đập rộn lên đến nghẹt thở. Tôi thu mình, bật mạnh về phía trước, vượt qua. Tôi ngã, đầu choáng váng, nhưng cổ vùng dậy chạy. Một giọng nói nghiêm khắc:

- Đứng lại! Chú bé kia, đứng lại?

Tôi giật bắn người, ngã bổ chửng ra đất. Mấy anh chữ cao lênh khênh chạy tới xốc tôi dậy.

- Đi đâu mà chạy thục mạng thế, hở?

- Em... em vào cung điện ánh Sáng!

- Cung điện ánh Sáng nào? Chú mày mê ngủ rồi. Đây là Viện bảo tàng chứ cung điện ánh Sáng nào?

Tôi ập ứng định nói thêm, nhưng các anh đã bắt tôi vào giao cho mấy bác ở phòng thường trực. Tôi nói thật những dự định của tôi. Mọi người nhìn nhau, phá lên cười. Thì ra tôi nhầm. Đây là Viện bảo tàng. Lúc đầu tôi hơi thất vọng, nhưng rồi lại tươi tỉnh ngay. Mới hôm qua, lúc la cà trong Thư viện, tôi đã được nghe những anh chữ trong quyển sách nói về Viện bảo tàng, kể cho nghe nhiều chuyện rất hấp dẫn. Đã khi nào các bạn vào thăm Viện bảo tàng chưa? Tôi xin các bác phòng thường trực cho vào xem, nhưng nói thế nào các bác cũng không nghe. Tôi rơm rớm nước mắt, đứng bên bậu cửa van vãn. Một bác giảng cho tôi:

- Hôm nào chú đi trong tổ chức nhà trường hoặc đoàn thể đến đây, chúng tôi sẽ mời các chú vào xem đằng hoàng.

Có tiếng cười nói. Tôi quay ra, thấy một đoàn thiếu nhi hơn hờ đứng chờ ngoài cổng. Chị phụ trách đưa giấy giới thiệu cho bác gác cổng, xin được vào xem. Những con chữ trong giấy giới thiệu ríu ra ríu rít xếp hàng nối đuôi nhau như chơi rồng rắn, chờ đợi. Mấy bác chữ thường trực nhìn chúng nó đầy trìu mến, gật gật đầu rồi vui vẻ cho vào. Tôi càng thêm nghĩ ngợi, vừa xấu hổ, vừa tủi thân. Viện bảo tàng mà tôi từng ao ước mong có dịp được vào xem, bây giờ ở ngay trước mặt tôi kia. ở trong đó trưng bày rất nhiều thứ nói về lịch sử loài người, những chuyện cách đây hàng vạn, hàng triệu năm. Đặc biệt, lịch sử loài chữ chúng tôi cũng được nhắc đến một cách tường tận. Các bạn có thể ngờ được rằng loài chữ chúng tôi cũng có một lịch sử oai hùng không?

Ngày xưa, khi khắp trái đất, con người còn bị dây dọa thì loài chữ chúng tôi cũng sống ngọt ngào. Sách báo bấy giờ nhiều khi chỉ toàn phải nói những chuyện đáng xấu hổ. Khi có ai đó nói đến những điều tốt đẹp thì lập tức bị kiểm duyệt cắt bỏ. Nếu những người cùng khổ ngày ngày phải lê gót trên đường phố vì thất nghiệp, phải ăn đói nằm chờ trong các sở mộ phu, mướn thợ, thì cha anh chữ chúng tôi cũng phải ngày này sang ngày khác chầu chực trên những lá đơn xin việc làm. Nhưng cũng như con người bị đè nén mãi không chịu được phải vùng lên, loài chữ chúng tôi cũng bắt đầu phản kháng. Những sách báo tiến bộ bí mật lưu hành, đem ánh sáng chân lý đến chiếu rọi vào cuộc sống tăm tối. Những sứ giả của ánh sáng ấy phải lẩn tránh trong bóng tối, nhưng tấm lòng của họ thì sáng ngời như ngọc. Họ sống thật khó khăn.

Các bạn cũng biết đấy, sách báo bí mật có bao giờ được in giấy tốt! Anh em chữ hoạt động bí mật phải sống chật chội trong những quyển sách (những túp lều) bằng giấy bản, giấy rơm, vừa rách vừa đen. Họ luôn luôn bị bọn thống trị lòng bắt gắt gao. Mỗi lần bắt được họ, chúng ném họ vào lửa, giày vò họ thật tàn nhẫn. Trong các nhà tù, cha anh chữ chúng tôi cũng không hề chịu khuất phục. Những hàng chữ kiên trinh gan góc rờn rờn máu đỏ trên tường nhà ngục làm cho kẻ thù run sợ và những bạn tù vững lòng tin tưởng... Dù bọn thống trị có đàn áp dã man đến đâu, dù lưỡi kiếm kiểm duyệt của chúng có khắc nghiệt đến đâu, cũng không thể nào dập tắt được ánh sáng của chân lý đã nhen lên trong lòng mọi người. Khắp nơi, đâu đâu người ta cũng nổi dậy đòi quyền sống. Họ nhà chữ chúng tôi cũng từng rầm rập bước đi trong cuộc tuần hành. Chúng tôi hét vang trên những tấm biểu ngữ đỏ rực, tầng tầng lớp lớp tràn đi nhấp nhô như những làn sóng đỏ...

Thôi, tôi chẳng nói nữa. Càng nói càng thêm buồn. Tôi lững thững đến bên gốc sấu, bài hoài ngồi xuống. Tôi cảm thấy cô đơn quá. Có lẽ đây là lần đầu tiên trong đời tôi thấy mình đơn độc và biết thế nào là buồn. Chợt có một chữ đi lại phía tôi. Ngược nhìn lên, tôi nhận ra bác P, chữ ngồi ở phòng thường trực ban nãy. Bác ngồi xuống cạnh tôi, nhẹ nhàng đặt tay lên vai tôi hỏi bằng một giọng trầm trầm:

- Thế nào, cháu? Sao không về nhà, lại ra đây ngồi một mình?

Giọng bác ấm áp thiết tha quá, làm tôi thấy bác thật gần gũi. Tôi kể cho bác nghe mơ ước của tôi. Kể

lại từ đầu: cô Sách Giáo Khoa nói về cung điện ánh Sáng như thế nào, tôi phải sống chật chội trong hàng chữ ra sao... Bác P im lặng nghe tôi kể. Bác bóp mạnh vai tôi rồi thủ thỉ nói với tôi những điều rất mới lạ xưa nay tôi chưa từng được nghe. Bác cũng nói về những chuyện hấp dẫn trong cung điện ánh Sáng nhưng bác còn nói thêm:

- Có lẽ cô Sách Giáo Khoa còn nói nhiều điều khác nữa nhưng cháu không chịu lắng nghe nên không nhớ hết đấy. ở cái miền có cung điện ánh Sáng ấy người ta sống sung sướng thật, ở đấy có những tòa lâu đài đồ sộ, mọi người sống sung túc, ai cũng được học hành... Nhưng đó vẫn chưa phải là điều hạnh phúc nhất. Điều hạnh phúc chính là ở đó người ta sống với nhau rất tốt, ai cũng trung thực, ai cũng đem hết sức mình ra làm việc, và mọi người hết lòng yêu thương nhau, luôn lo lắng quan tâm đến nhau.

Đang nói nhỏ nhẹ, đột nhiên bác ghì chặt lấy tôi giọng xúc động khác thường:

- Thế mà cháu, cháu mơ ước đến cung điện ánh Sáng nhưng lại chỉ muốn cho riêng mình được sung sướng. Cháu bỏ mặc bạn bè. Thử hỏi, nếu ai cũng như cháu, ai cũng chỉ nghĩ đến riêng mình thôi thì sẽ ra sao? Ôi, cháu dại dột và ngốc nghếch của bác!

Tôi ôm chặt lấy ngang lưng bác, tự nhiên nước mắt cứ ứa ra. Bác trách mắng, nhưng tôi chẳng giận bác chút nào. Tôi biết chỉ những người thân thiết với mình, khổ tâm vì lầm lạc của mình mới có thể trách mắng mình như thế. Tôi ngả đầu vào ngực bác hồi lâu. Bên tai tôi văng vẳng mãi lời của bác: "Thử hỏi, nếu ai cũng như cháu, ai cũng chỉ nghĩ đến riêng mình thôi, thì sẽ ra sao?" Câu hỏi ấy lặp đi lặp lại mỗi lúc một nhỏ dần, nhỏ dần và tôi ngủ thiếp đi lúc nào không biết...

5. Giấc Mơ Đáng Sợ Hay Là Sự Nổi Loạn Của Những Con Chữ - Cung Điện Ánh Sáng Và Cuốn Sách Ước Đã Hiện Ra Như Thế Nào?

Tôi tung tăng trên đường. Những lá cỏ uốn mình múa lượn, vẫy vẫy chào hỏi tôi, vỗ nhẹ vào vai tôi:

- Gớm, anh bạn có chuyện gì mà vui thế?

Tôi vừa nhảy chân sáo vừa hát: "Là lá la... là lá la" vừa cười với chúng nó chứ không trả lời. Chúng nó càng tò mò muốn biết, cứ quơ quơ những cánh tay lá dài ngoẵng ra tóm lấy tôi. Khó khăn lắm tôi mới vùng ra được rồi chạy tiếp. Khi đã mệt nhoài, tôi dừng lại thở, thì lạ chưa kìa! Trước mắt tôi sừng sững tòa nhà "Bưu điện Trung tâm". "Không biết những phong thư hôm nọ đã được chuyển đi chưa? Nghe nói tất cả thư từ trong thành phố đều được tập trung về đây trước khi chuyển đi nơi khác. Ta thử vào một tý xem sao?". Rồi nhảy ba bước một, tôi vào tòa nhà Bưu điện. Vào đến cửa, tôi bỗng sửng sốt. Trước mặt tôi là một đồng thư có đến hàng nghìn, hàng vạn chiếc vút ngổn ngang, bức nào cũng lỗ chỗ chữ còn chữ mất. Những chiếc phong bì phập phồng, lùng bùng. Các chữ trong đó kêu lên bằng những giọng khản đặc:

- Trời ơi, nóng quá! Sao phải chờ lâu thế này!

- Chuyển chúng cháu nhanh lên bác đưa thư ới! Bao nhiêu tin tức quan trọng không chuyển được, cứ chết dí ở đây đến bao giờ?

- Các cậu có ai nhớ địa chỉ không?

- Nhớ thì còn nói làm quái gì nữa! Mấy thằng chữ ngoài phong bì biết địa chỉ, chúng nó lại chuồn sạch!

- Các cậu còn sót lại cũng không nhớ à?

- Không! Ai ngờ đến nông nổi này! Cứ tranh cãi tem đẹp tem xấu mãi cơ! Đứa nào cũng hí hửng được đem chiếc "vé tem" cô dân quân nhỏ nhắn giọng thằng Mỹ béo ị đi vòng quanh khắp thế giới. Nào tem mười hai xu giá trị hơn tem sáu xu. Tem mười hai xu được đi khắp đất nước, còn tem sáu xu chỉ được quanh quẩn trong thành phố. Đấy, bây giờ thì tha hồ mà đi!

- Chung quy chỉ tại cái thằng chữ chì ấy! Tự nhiên đến rủ rê chúng nó.

- Trời ơi, nóng quá! Xé phong bì mà thoát ra ngoài đi thôi!

Tôi không muốn nghe tiếp những lời than vãn tức giận ấy nữa, vội vã lén ra ngoài. Nhìn đồng thư cao như núi trắng toát lạnh lẽo, tôi bỗng sờn gai ốc. Nếu hàng vạn bức thư kia biết tôi ở đây, họ sẽ đè tôi bẹp dí mất thôi.

Tôi chạy bán sống bán chết, suýt đâm bổ vào một chiếc xe tải. Đang mừng thầm thoát nạn, lại gặp ngay một đoàn người buồn bã bước đi. Họ đi bên nhau lặng lẽ, hoặc có đôi người trò chuyện cũng chỉ nói rì rầm rất khẽ. Nét mặt ai nấy đều rầu rầu, ngơ ngác. Hình như vừa xảy ra chuyện gì khác thường. Người vắn ùn ùn từ trong nhà kéo ra. "Thư viện!" - Tôi khẽ thốt lên. Toàn thân tôi ớn lạnh, mơ hồ cảm thấy một tai họa sắp giáng xuống đầu mình. Chẳng lẽ những chữ trong Thư viện cũng bỏ đi sao? Vừa lúc đó, trời bỗng sầm tối. Hàng vạn, hàng triệu những con chữ đang bay rào rào trên đầu tôi, chạy rùng rùng ngay sát cạnh tôi. Thế này thì còn gì những quyển sách quý trong Thư viện nữa?

Tôi đang chưa biết chạy đi đâu thì lại gặp một đoàn học sinh đi học về. Các cậu, các cô bé mặt mũi đỏ bừng đang tranh cãi điều gì rất sôi nổi. Một cậu bé giơ cánh tay gạt mồ hôi, hớn hớn nói:

- Tớ trông thấy trước tiên! Ban đầu tớ cứ tưởng sách của tớ bị mối xông, chữ còn chữ mất. Nhìn sang vở của thằng Khang cũng lại thấy như vậy. Cứ mờ dần, mờ dần. Tớ mới kêu lên...

Tôi lén vào một góc tường, ngồi im thin thít. Lại đến mức ấy nữa! Liệu ở nhà tôi có xảy ra chuyện gì không? Phải mau mau về thôi! Nhưng tai hại quá. Tôi đi lạc lung tung không còn biết phố nào vào phố nào. Chạy đến hỏi các anh chữ chỉ đường, họ cũng lại lác đác chữ còn chữ mất. Khi tôi hỏi, họ cứ lắc đầu quây quây. Không biết làm thế nào, tôi đành nhắm mắt đi liều. Tôi đi mãi, đi mãi... Cây cỏ giạt cả sang hai bên như cố ý lánh xa không muốn tôi chạm phải. Chúng thầm thì với nhau: "Nó chỉ thích sống riêng mình thôi. Nó bỏ mặc bạn bè. Lánh xa nó đi, kéo lây cái bệnh nguy hiểm ấy..."

Cây nọ truyền cây kia, cứ thế lan đi mãi. Những bông hoa đang tỏa hương, thấy tôi, vội vàng khép cánh lại, giấu mình đi. Cây cối hai bên đường ào ào cúi đầu bỏ chạy như bị một cơn bão lớn cuốn đi. Hốt hoảng gần như điên, tôi muốn kêu mà không mở miệng ra được. Tôi nhìn xung quanh, cố tìm một ánh mắt cảm thông che chở, một nguồn an ủi động viên nhưng tất cả đều quay cuồng như trong một cơn lốc dữ dội. Đột nhiên, có một vầng ánh sáng chói lọi cứ lớn dần lên ở phía trước. Tôi bủn rủn chân tay, không biết những gì đang chờ đợi mình, đành nhắm nghiền hai mắt, người xui xuống như một bông lan héo. ánh sáng chói lòa làm tôi có cảm giác như đang ở trong vầng lửa. Chờ mãi cũng không thấy mình bị thiêu cháy, tôi hé hé mắt nhìn, thì trời ơi, tôi đỡ dần cả người, một cung điện vàng rực, vô cùng lộng lẫy hiển hiện ngay trước mắt tôi. ánh sáng rực rỡ như thể một vầng mặt trời đang bị nhốt ở trong đó. Tôi vùng ngay dậy, lao rẽ nhanh vào cung điện, nhưng cũng không quên ngoái nhìn phía sau, đề phòng có kẻ tranh mất tòa lâu đài của mình. Quả nhiên, điều tôi lo là có thật. Phía sau tôi, rất nhiều chữ khác cũng đang lao tới. Tôi luống cuống không biết làm thế nào để ngăn họ lại. Mà họ thì mỗi lúc một gần. Cổng cung điện bỗng mở ra và khắp bầu trời ngào ngạt hương thơm. Bông sen vàng từ từ nở... Tôi như phát cuồng lên, vừa sung sướng vừa lo sợ. Hai chân tôi ríu vào nhau. Cuốn Sách ước vừa mở ra, sáng lấp lánh. Nhiều chữ ào lên sát cạnh tôi. Tôi dang tay ra ngăn chúng lại, gạt phắt chúng đi, tóm lấy chúng mà lẳng ra xa. Vừa gạt, tôi vừa hét: "Của tôi! Của tôi!". Thừa lúc mọi người đang chạy tán loạn, tôi nhanh nhẹn thu mình lại, rồi dồn hết sức lực, bật dậy thật mạnh, quăng mình lộn ba vòng trong không trung và lao thẳng vào giữa trang sách. Tôi gào thật to: "ước gì tôi được sống một mình! Chỉ một mình tôi thôi! Của tôi! Của tôi! Cuốn sách ước của tôi". Cầu được ước thấy, cuốn sách cứ lớn lên, lớn dần và chỉ mình tôi ngồi chễm chệ trên đó. Nhìn các chữ khác đang đứng ngơ ngác phía dưới với những đôi mắt đầy thèm muốn, tôi sung sướng quá, cười ha hả rất sảng khoái. Trang sách cứ trải rộng mãi, cuộn cuộn như những đợt sóng. Ban đầu, điều đó làm tôi rất thích thú, nhưng sau lại thấy sợ. Xung quanh tôi vắng lặng, không một tiếng chim kêu, không một tiếng cây cỏ rì rào, không một bóng người qua lại. Tất cả chỉ một màu trắng lạnh lẽo như một bãi cát chết, nhìn hút tầm mắt. Bây giờ tôi mới nhận ra điều giản dị này: một chữ A như tôi sống cô độc trên trang sách trống trải, nào có nghĩa gì? Người tôi lúc nóng hầm hập, lúc lạnh toát. Kinh hãi quá tôi hốt hoảng kêu thét lên...

... Tôi vùng dậy, ngơ ngác nhìn quanh. Mồ hôi toát ra ướt đầm cả tấm nệm tôi nằm. Bác P nằm cạnh tôi vẫn bình thản ngủ. Bàng hoàng một lúc lâu, tôi mới nhận ra là mình nằm mơ. Nhưng những ý nghĩ nặng nề vừa rồi vẫn ám ảnh tôi, lòng tôi chưa hết lo sợ. Sự thật, Thư viện ra sao rồi? Bưu điện ra sao rồi? Anh em tôi ở nhà ra sao rồi? Bao nhiêu thắc mắc làm tôi bồn chồn không yên. Tôi lẳng lặng chào từ biệt bác P, rồi vội vã tìm đường về nhà.

6. Các Anh Chữ Trong Nghĩa Trang Liệt Sĩ Đã Cho Tôi Một Bài Học Thấm Thía - Sự Thiệt Thòi Của Việc Không Biết Tiếng Nước Ngoài - Bạn Bè Không Bỏ Rơi Tôi

Tôi cứ ngỡ đêm tối phải yên tĩnh lắm, nhưng sự thật không phải thế. Vừa ra tới đường lớn, một không khí náo nức cuốn tôi vào cuộc sống sôi nổi của mọi người.

Các anh chữ chỉ đường vẫn điem tĩnh đứng bên các tấm biển đề tên đường, tên phố, sẵn sàng chỉ dẫn cho người qua lại. Một đoàn ô-tô hàng trăm chiếc chở những vật dụng làm cầu phao nối đuôi nhau chạy mãi miết. Những anh chữ trên băng khẩu hiệu đỏ tươi bên thành xe phấn khởi reo lên niềm vui của mình được là những người đầu tiên tham gia chiến dịch hàn gắn lại những con đường phương Nam. Trong phòng đọc sách sáng ánh đèn, rất nhiều người đang mê mải nghe anh em chữ sôi nổi kể về chuyến du lịch thú vị của anh Đế Mèn, về cuộc đời chìm nổi của cô Kiều, về cậu bé làng Gióng tài giỏi...

Rời những khu phố đông đúc, tôi đi lạc ra ngoại ô. Dưới bóng những cây phi lao xum xòa, trong không khí tưởng như yên lặng hoàn toàn, tôi bỗng nghe có tiếng nói chuyện rì rầm, lại có cả tiếng ai khe khẽ hát. Tôi để ý nhìn xem thì nhận ra một nghĩa trang liệt sĩ. Trong bóng tối, các anh chữ trên những tấm bia đá đang kể cho nhau nghe về cuộc đời của những người anh hùng đã ngã xuống. Thật là cảm động! Những anh chữ ấy tự nguyện sống ở nơi vắng vẻ, tĩnh mịch, ngày đêm chỉ có tiếng phi lao, để làm một công việc cao quý: nhắc nhở mọi người không bao giờ quên những người đã khuất. "Thế mà mình lại chỉ thích huênh hoang, muốn trội lên đầu trang sách, bắt mọi người phải chú ý!" Càng nghĩ, tôi càng thấy xấu hổ vì những ý nghĩ ích kỷ trước đây của mình và càng nóng ruột muốn về ngay với bạn bè.

Tôi đi lạc lung tung. Có lúc gặp cả những anh chữ nước ngoài, nghe họ nói cười hể hả lắm, nhưng không hiểu họ nói những gì. Khi tôi hỏi đường, họ lắc đầu mỉm cười rồi nhún vai, giơ hai bàn tay ra, tỏ vẻ bất lực.

Đến một ngã tư, tôi đang băn khoăn chưa biết nên đi theo hướng nào, chợt có tiếng gọi tôi. Tôi thật không ngờ. Các anh các chị chữ chì thân thiết của tôi! Mọi người vây quanh tôi hỏi han tíu tít. Cái C vừa cười vừa khóc, nắm tay tôi lắc lắc, mãi không nói được. Tôi thấy C đáng mến quá! Nó cần cù chăm chỉ, suốt ngày cắm cúi hết đọc sách lại thuê thùa (nên lưng mới hơi gù gù như thế). Nhìn C, tôi rất xấu hổ. Tôi thật đáng trách quá chừng! Người ta chịu thương chịu khó làm việc, còn mình thì lang thang vô bổ, đi tìm "vinh quang" ở mãi đâu đâu... Mọi người tranh nhau hỏi, tôi không còn biết trả lời ai trước ai sau. Như thế cũng có cái hay. Nhắc lại lỗi lầm cũ, tôi thấy khó quá. Trước tấm lòng rộng lượng của mọi người, tôi chỉ còn biết cười trừ xí xóa. Anh B kể cho tôi nghe chuyện ở nhà. Từ hôm tôi đi, mọi người rất buồn. Ai cũng lo cho tôi. Ngay chiều hôm ấy, gia đình tôi đã cho mấy người đi tìm, nhưng không thấy. Cả hộp chữ nháo nhác, cử thêm người đi khắp nơi tìm chúng tôi (vì ngoài tôi ra, còn có mấy cậu nữa cũng hùa theo mà bỏ đi. Họ đã về đủ mặt, riêng tôi tìm khó nhất, bây giờ mới thấy). Anh B vỗ mạnh vai tôi, nói sôi nổi:

- Thôi, ta phải về nhanh lên mới được! Chú đã biết tin vui lớn chưa? Đất nước đã chuyển sang một giai đoạn mới rồi. Chiến tranh đã kết thúc, một trang sử mới vừa mở ra. Tổ quốc kêu gọi mọi tài năng. Một lời kêu gọi lịch sử vừa mới phát ra. Chúng ta sẽ được in lời kêu gọi ấy, sẽ đem những tin vui truyền đi khắp hang cùng ngõ hẻm...

- Sẽ in chữ đỏ chứ hở anh?

- Nhất định rồi!

- Thế thì sướng quá! Chúng mình sẽ được mặc những bộ quần áo màu như hồi Tết ấy!

Chúng tôi vui vẻ nắm tay nhau ra về. Đường rầm rập những người. Đoàn ô-tô chở vật dụng làm cầu phao ban nầy vẫn chưa hết. Các anh chữ vàng to lớn trên những tấm biểu ngữ chằng ngang đường phố, nét mặt rạng rỡ nhìn chúng tôi. (Trong họ nhà chữ, đó là những người tính tình sôi nổi, lòng lúc nào cũng hừng hực nhiệt tình).

7. Buổi Dạ Hội Thật Là Vui Vẻ - Những Lời Khuyên Của Cô Sách Giáo Khoa - Màn Đồng Ca Đầy Ý Nghĩa Và Sự Kết Thúc Bất Ngờ

Để đón mừng tin vui sắp được làm một công việc quan trọng như anh B vừa nói và cũng để mừng chúng tôi trở về, anh em nhà chữ quyết định tổ chức một buổi dạ hội thật vui. Người nào cũng đem những bộ quần áo đẹp nhất của mình ra mặc. Những anh chữ in ăn mặc đĩnh đạc, nghiêm chỉnh. Những chị chữ hoa ăn mặc bay bướm sắc sỡ. Những anh chị chữ thường ăn mặc giản dị mà trang nhã. Những em chữ nhỏ mới từ các quyển vở của học sinh vỡ lòng ra thì cứ đứng díu vào nhau bên la bên lén vì những bộ quần áo quá mới, màu mực nhuộm còn tươi nguyên. Gặp nhau, ai cũng tay bắt mặt mừng và đều bàn luận về những ngày vui sắp đến. Tôi cùng mấy bạn thân nhất kéo nhau đi khắp nơi. Tình cờ chúng tôi được gặp lại cô Sách Giáo Khoa. Hình như cô đã được nghe ai đó kể về cuộc phiêu lưu của tôi nên khi gặp, cô nhìn tôi cười. Trông cô hiền hậu quá. Cô dắt chúng tôi cùng đi. Tôi vẫn chưa hết thắc mắc, muốn biết về cung điện ánh Sáng nên đánh bạo hỏi cô. Cô cũng nói gần giống với những điều bác P đã nói với tôi, nhưng cô còn nói thêm, giọng hết sức xúc động. Cô bảo hiện nay trên trái đất có những miền như thế thật. Nhưng chúng ta không đi tìm cung điện kỳ diệu ấy ở đâu xa lạ cả, mà chúng ta sẽ tự xây dựng trên quê hương mình những cung điện đẹp đẽ như thế và hơn thế nữa. Ngày mai đây, khắp đất nước, những nhà máy hiện đại, những nông trường bát ngát sẽ xuất hiện ngày một nhiều. Anh em chữ chúng tôi sẽ được sống trong những nhà máy in tối tân nhất. Sách báo khi ấy sẽ được in bằng những máy tự động rất nhanh chóng, giấy in lúc ấy sẽ rất trắng, rất dày, bìa sẽ bọc vải sơn hoặc bằng da thuộc, gáy in chữ mạ vàng và đặc biệt là những quyển sách của trẻ em sẽ được ưu tiên in bằng những loại giấy tốt nhất, có rất nhiều tranh ảnh màu. Khi ấy chúng ta cũng chẳng cần những cuốn Sách ước tưởng tượng nào. Tự chúng ta sẽ làm nên những cuốn sách thật hay, chứa đựng tất cả những hiểu biết thông thái của dân tộc và loài người. Đó thật sự là những "Cung điện ánh Sáng" của loài chữ...

Nghe cô Sách Giáo Khoa nói, đứa nào cũng thấy náo nức. Riêng tôi vẫn chưa xua hết được những nỗi buồn lâng lâng trong đầu. Nhận ra ý nghĩ ấy, cô Sách Giáo Khoa ân cần nắm tay tôi, khuyên:

- Thôi, đừng buồn nữa em ạ. Biết hối lỗi như thế là tốt. Dù sao thì chuyển đi của em cũng ít nhiều có ích đấy. Em sẽ hiểu được thấm thía hơn những điều cô đã nói với em.

Cô dắt chúng tôi đến nơi đang biểu diễn văn nghệ. Khó khăn lắm chúng tôi mới len được vào ngồi gần sân khấu. Rất nhiều điệu múa và bài hát hay. Chúng tôi xem mê mải không biết là đêm đã khuya lắm. Một màn đồng ca cuốn hút chúng tôi. Đầu tiên, rất nhiều anh chị em chữ ủa ra sân khấu. Họ chạy đi chạy lại nhộn nhịp, người hát, người múa, người cười nói, người nhào lộn... cứ rối rít tít mù không còn ra trò trống gì nữa. Bên dưới, người xem rất bức mình, hò hét phản ứng rầm rầm, ồn ào định bỏ ra về. Ai cũng tưởng có chuyện mâu thuẫn gì trong các diễn viên. Nhưng rồi nhạc trưởng xuất hiện trên bục chỉ huy. Anh vừa giơ tay chuẩn bị bắt nhịp, lập tức, như có phép lạ, các chữ im lặng hẳn, trở về đúng vị trí của mình, xếp thành hàng cao thấp rất nghiêm chỉnh. Mọi người nhanh chóng nhận ra ý nghĩa của những hành động vừa rồi. Trước mặt họ bây giờ là tên của một bài hát nhan đề: "Câu chuyện về cung điện ánh Sáng và cuốn Sách Ước". Nhưng bỗng có tiếng xì xào bàn tán. Nhiều người phát hiện ra là thiếu mất một chữ A ở gần cuối dòng chữ. Đáng lẽ viết "Sách ước" thì lại chỉ viết "S...ch ước". Thoáng có sự lộn xộn trên sân khấu. Nhạc trưởng lúng túng nhìn xung quanh và bất chợt

trông thấy tôi. Nét mặt anh tươi hân lên. Anh vẫy vẫy tay, gọi: "Lên đây! Lên đây, chú!". Mặt mũi tôi nóng bừng. Tôi bối rối lách qua đám đông lên sân khấu. Tôi chạy vào đứng ở vị trí của tôi giữa tiếng hoan hô nhiệt liệt của mọi người. Thế là bài hát bắt đầu. Bài hát nói về cung điện ánh Sáng và cuốn Sách ước, nói về cuộc phiêu lưu chẳng lấy gì làm thú vị của tôi, nói về những giọt nước làm nên biển cả, những cây lúa làm nên cánh đồng và những vì sao làm nên sự phong phú của bầu trời...

Hết